

[Overgaard Nielsen.]

ikke indfortolke en hjemmel i § 20 uden at have vished for, at grundlovsfædrene har været ommærksomme på dette.

Efter en gennemgang af forhandlingerne i dette høje ting ved 1953-grundlovens tilblivelse er jeg overbevist om, at ingen af grundlovsfædrene har tænkt sig sådanne konsekvenser af § 20. Det er derfor, jeg mener, at der må skabes klarhed. Vi kan ikke nøjes med professor Max Sørensens responsum fra januar i år, dets holdbarhed anfægtes på det alvorligste af professor Siesby.

Fællesskabsrettens forrang, fremhæver professor Siesby, fremfor national ret kan bringe danske domstole og andre myndigheder i en loyalitetskonflikt, og folketinget og regeringen kan komme ud for en delvis lammelse af samfundsorganismen, fordi man ikke længere råder over domstolenes og andre myndigheders udelte loyalitet. Jeg mener, at der på dette punkt må skabes klarhed ved en anden og grundigere vurdering end den, der foreligger fra professor Max Sørensen.

Statsministeren (J. O. Krag): Det problem, professor Siesby har rejst, er jo, om Danmark som medlem af EF vil kunne opfylde pligten til at anvende fællesskabets retsregler, uden at den nationale lovgivning kan lægge sig hindrende i vejen.

Regeringen er ikke i tvivl om, at denne forpligtelse kan respekteres, uden at grundloven behøver at ændres. Den såkaldte følgelovgivning, som folketinget og i første omgang markedsudvalget vil få forelagt forslag til, tager netop sigte på at undgå uoverensstemmelser mellem danske lovregler og fællesskabets retsregler, og jeg er da ikke i tvivl om, at det, også efter at vort medlemskab er blevet aktuelt, vil være lovgivningsmagtens ønske at undgå sådanne uoverensstemmelser. Danske interesser skal varetages ved vor indflydelse på udformningen af fællesskabets regler, ikke ved at handle i strid med dem, når de én gang er vedtaget.

Overgaard Nielsen: Jeg takker statsministeren for redegørelsen, men jeg kan desværre ikke tilføje, at jeg er tilfreds med den, lige så lidt som jeg altså, som jeg nævnte, er tilfreds med professor Max Sørensens vurde-

ring, der efter min mening i alt for høj grad bærer præg af, at der er hugget en hæl og klippet en tå.

I grundlovens § 20 tales der f. eks. om at „overlade“ beføjelser, i Max Sørensens tekster er det blevet til at „overdrage“, og der er efter min mening i høj grad forskel. Det første er til låns, det andet er til ejendom. Ordet „overdrage“ bruges også i markedssekretariatets pjece til oplysning for befolkningen, måske fordi det stammer fra samme hånd, men det bliver jo ikke rigtigere af den grund, og det modbevises, synes jeg, af grundlovscommissionens bemærkning til § 20, hvori man fastslår, at suveræniteten, der er afgivet, skal kunne tilbagekaldes ved lov med simpelt flertal.

Og så vil jeg gerne have lov til at citere professor Siesby igen, fordi jeg synes, han så ubetinget har ret, når han i et interview i Information den 2. november i år siger:

„Professor Max Sørensens responsum er i høj grad kritisabelt, og jeg mener ikke, regeringen kan lade sig nøje med dette. Når en jurist skal afgive et responsum til regering og folketing om spørgsmål vedrørende grundloven, er det først og fremmest hans opgave at redegøre for alle de kendsgerninger, som kan have betydning, samt den logiske argumentation, der kan opbygges på dette grundlag. De politiske overvejelser, som en jurist kan komme med i den forbindelse, er af mindre interesse. Dem burde juristen overlade til politikerne. Jeg vil karakterisere Max Sørensens responsum som politisk.“

Jeg vil gerne pege på, at de embedsmænd, der arbejder med forberedelserne til en dansk indtræden, alle ligesom det høje tings medlemmer har underskrevet højtidelige erklæringer om at ville holde grundloven. Disse embedsmænd må vide, om de svigter deres loyalitet, og folketingets medlemmer må vide, om de bryder grundloven ved at stemme ja — og det samme må befolkningen før folkeafstemningen.

Statsministeren (J. O. Krag): Ja, det er næppe nødvendigt, at jeg udtaler, at det er min hensigt at holde grundloven.

Så vil jeg i øvrigt sige, at jeg tror, hr. Overgaard Nielsen og jeg har så forskellige opfattelser på dette punkt, at vi næppe bliver enige, hverken i spørgetiden eller ved en